

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΕΙΖΩΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 17 Δεκεμβρίου 2014, με την εξής σύνθεση : Νικόλαος Αγγελάρας, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Σωτηρία Ντούνη, Γαρυφαλλιά Καλαμπαλίκη, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη και Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Γεωργία Μαραγκού, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Αργυρώ Λεβέντη, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκευή, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Μαυρουδή, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Βασιλική Προβίδη, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει την από 21 Ιουνίου 2010 (αριθμ. κατ. .../24.6.2010) αίτηση για αναίρεση της 1185/2009 οριστικής απόφασης του Ι Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου του πρώην νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ» (Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.), στη δικονομική θέση του οποίου μετά την από 31.5.2013 κατάργησή του υπεισήλθε ως καθολικός διάδοχος αυτού ο Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (άρθρο 3 παρ. 1, 4 και 9 του ν. 4109/2013, όπως η παρ. 9 αντικ. με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4142/2013) μετονομασθείς στη συνέχεια Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού (άρθρο 2 του π.δ/τος 118/2013), ο οποίος δεν παραστάθηκε.

Κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε με τον Σύμβουλο Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Κατσούλα.

Με την 27943/Α.Πλ. 357/5.7.2006 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, επιβλήθηκε σε βάρος του αρχικώς ανααιρεσείοντος Ταμείου δημοσιονομική διόρθωση ποσού 41.555,38 ευρώ, το οποίο φέρεται να του είχε καταβληθεί αχρεωστήτως, από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους, υπό την ιδιότητά του ως τελικού δικαιούχου του έργου «Συντήρηση – στερέωση – ανάδειξη των μνημείων της ακροπόλεως Μυκηνών και του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου», στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου.

Με την 11859/2009 απόφαση του Ι Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, απορρίφθηκε η από 11.12.2006 έφεση του αναιρεσείοντος κατά της ως άνω απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης.

Με την κρινόμενη αίτηση και για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτήν, ζητείται η αναίρεση της προαναφερόμενης απόφασης του Τμήματος.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Το δικαστικό πληρεξούσιο του Υπουργού Οικονομικών, που ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και

Το Γενικό Επίτροπο Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Νικόλαο Αγγελάρα, την Αντιπρόεδρο Γαρυφαλλιά Καλαμπαλίκη και τη Σύμβουλο Αργυρώ Λεβέντη, που αποχώρησαν από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας πλην όμως εγκύτως λαμβάνεται η απόφαση του Δικαστηρίου κατά την παρούσα διάσκεψη κατά την ομόφωνη γνώμη των Δικαστών χωρίς την παρουσία τους, την Αντιπρόεδρο και ήδη Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και τις Συμβούλους Βασιλική Ανδρεοπούλου, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα και Βασιλική Προβίδη, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ασημίνας Σαντοριναίου και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το νόμο**

1. Η ένδικη αίτηση ασκήθηκε αρχικά από το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων» (Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε.) που είχε συσταθεί με το νόμο 2021/1992 (Α' 36). Μετά την από 31.5.2013 κατάργηση του Ταμείου αυτού με την παρ. 1 του άρθρου 3 ν. 4109/2013 (Α' 16) υπεισήλθε στη δικονομική θέση αυτού ως καθολικός του διάδοχος, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 9 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου, όπως η παράγραφος 9 ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4142/2013 (Α' 83), ο τότε Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ήδη Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού (άρθρο 2 του π.δ. 118/2013 Α' 152/25.6.2013).

2. Με την 2224/2014 απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου τούτου κηρύχθηκε απαράδεκτη η συζήτηση της υπόθεσης κατά τη δικάσιμο της 2^α.10.2013, προκειμένου να κλητευθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος υπεισήλθε στη

δικονομική θέση του αρχικώς αναιρεσειόντος Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. μετά την κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη κατάργηση αυτού.

3. Κατά τη συζήτηση που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, αν και κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, όπως προκύπτει από την από 5.11.2014 έκθεση περί επίδοσης κλήσης του υπαλλήλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Αθανάσιου Κωστήνη, δεν παραστάθηκε δια του νομίμου εκπροσώπου του κατά τη συζήτηση που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας. Τούτου δοθέντος όμως δεν επηρεάζεται η πρόοδος της δίκης και, ως εκ τούτου, η υπό κρίση αίτηση για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 1 του Κώδικα νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Α' 52), εφόσον έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω κατά το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων αυτής.

4. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε η από 11.12.2006 έφεση του αρχικώς αναιρεσειόντος Ταμείου κατά της 27943/Α.Πλ. 357/5.7.2006 απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος αυτού δημοσιονομική διόρθωση ποσού 41.555,38 ευρώ, το οποίο του καταβλήθηκε αχρεώστητα από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους, υπό την ιδιότητά του ως τελικού δικαιούχου του έργου «Συντήρηση – στερέωση – ανάδειξη των μνημείων της ακροπόλεως Μυκηνών και του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου», στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου. Η ανωτέρω δημοσιονομική διόρθωση επιβλήθηκε με την αιτιολογία ότι καταβλήθηκε αχρεώστητα εκ μέρους του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. η αμοιβή στον αρχιτέκτονα μηχανικό για την εκπόνηση ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης για την εκτέλεση του διακριτού τμήματος του φυσικού αντικείμενου του προαναφερόμενου έργου που αφορά ειδικότερα την «Οργάνωση και Διαμόρφωση Πορειών και Χώρων Στάσης εντός της Ακροπόλεως Μυκηνών».

5. Το πραγματικό της υπόθεσης, όπως διαπιστώθηκε από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, έχει ως ακολούθως: «Με την ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/36453/14.7.2000 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ-Β', 949) συστάθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού Επιστημονική Επιτροπή για τη συντήρηση, στερέωση και ανάδειξη των μνημείων της Ακροπόλεως των Μυκηνών και του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου. Στη συνέχεια, με την 2253/7.8.2002 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου το έργο "Συντήρηση – στερέωση – ανάδειξη των μνημείων της ακροπόλεως Μυκηνών και του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου" εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου και τελικός δικαιούχος ορίστηκε το Ταμείο Διαχείρισης

Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων. Σύμφωνα με το τεχνικό δελτίο, μεταξύ των διακριτών τμημάτων του φυσικού αντικειμένου του έργου ήταν και η διαμόρφωση των διαδρομών των επισκεπτών του αρχαιολογικού χώρου. Για την εκτέλεση του τμήματος αυτού, με το ... /22.4.2003 Πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, ανατέθηκε η εκπόνηση ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης με αντικείμενο την "Οργάνωση και Διαμόρφωση Πορειών και Χώρων Στάσης εντός της Ακροπόλεως Μυκηνών" στον αρχιτέκτονα-μηχανικό και στις 21.5.2003 υπογράφηκε η σχετική σύμβαση, έναντι αμοιβής 41.555, 38 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Ειδικότερα, με την ανωτέρω σύμβαση, όπως και στις από 16.3.2005 αντιρρήσεις του εκκαλούντος ρητά αναφέρεται και ομολογείται, ανατέθηκε στον ανάδοχο αφενός μεν η εκπόνηση οριστικής μελέτης και μελέτης εφαρμογής και αφετέρου ορίστηκε, με το άρθρο 2, ότι αυτός "...θα εκτελέσει την ανωτέρω μελέτη λαμβάνοντας υπόψη τις συνημμένες τεχνικές προδιαγραφές στο υπ' αρ. .../7.4.2003 έγγραφο της Επιτροπής Συντήρησης, Στερέωσης και Ανάδειξης των Μνημείων της Ακροπόλεως Μυκηνών και του Ευρύτερου Περιβάλλοντος Χώρου, ... ως ακολούθως ... να συνοδεύονται από στατική μελέτη για τις περιπτώσεις που προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές, κλίμακες, γέφυρες κ.λ.π."». Ειδικότερα, αναφορικά με το περιεχόμενο της επίδικης σύμβασης, η αναιρεσιβαλλομένη διαπιστώνει τα ακόλουθα: (α) Στη σύμβαση ρητά αναφέρεται ότι ο ανάδοχος υποχρεούνταν να παραδώσει εκτός από την οριστική μελέτη και τη σχετική μελέτη εφαρμογής. (β) Με τη σύμβαση δεν είχε προβλεφθεί ρητά η εξαίρεση των τευχών δημοπράτησης από τις υποχρεώσεις του αναδόχου. (γ) Στο κείμενο της ίδιας σύμβασης ρητά αναφέρεται ότι τα παραδοτέα της έπρεπε να συνοδεύονται από στατική μελέτη στην περίπτωση που προβλέπονταν μεταλλικές κατασκευές, όρος που δεν εκτελέστηκε. Η αναιρεσιβαλλομένη προέβη επίσης στις εξής εκτιμήσεις: (α) Η στατική μελέτη των μεταλλικών κατασκευών που ο ανάδοχος προέβλεψε ήταν απαραίτητη για την πλήρη και έντεχνη αποπεράτωση του έργου και ως εκ τούτου απαραίτητη και για την αρτιότητα της αρχιτεκτονικής μελέτης. (β) Το έργο δεν θα εκτελούνταν με αυτεπιστασία αφού ήδη για τη διαμόρφωση των διαδρομών είχαν ανατεθεί και έξι εργολαβίες με πρόχειρους διαγωνισμούς. Αναφορικά, τέλος, με την έκδοση της εκκληθείσας πράξης δημοσιονομικής διόρθωσης, στην αναιρεσιβαλλομένη αναφέρονταν τα εξής: «Η ανωτέρω μελέτη εκτελέστηκε και παραδόθηκε στο Ταμείο, χωρίς όμως να περιλαμβάνονται σ' αυτήν τεύχη δημοπράτησης και συγκεκριμένα συγγραφή υποχρεώσεων, ανάλυση τιμολογίου, τιμολόγιο, συνολικές επιμετρήσεις και συνολικός προϋπολογισμός, ούτε επίσης στατική μελέτη παρόλο που προβλεπόταν μεταλλικές κατασκευές. Παρόλα αυτά η μελέτη παραλήφθηκε από το Ταμείο, με τα από 13.11.2003 και 5.4.2004 πρακτικά παραλαβής, και καταβλήθηκε στον ανάδοχο το συνολικό ποσό της συμφωνηθείσας αμοιβής του. Μετά τη διενέργεια ελέγχου η δαπάνη της εν λόγω αμοιβής κρίθηκε μη

επιλέξιμη, αφού δεν είχε παραδοθεί το σύνολο των εργασιών που είχαν ανατεθεί στον ανάδοχο αλλά αντίθετα παρουσιάστηκαν σημαντικές ελλείψεις σε σχέση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις, μετά δε την απόρριψη των αντιρρήσεων του εκκαλούντος Ταμείου επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση για το συνολικό ποσό της ως άνω αμοιβής [με την .../5.7.2006 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών].».

6. Κατά της πράξης επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης εις βάρος του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε., το νομικό τούτο πρόσωπο προσέφυγε ενώπιον του εκδόντος την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση Τμήματος, προβάλλοντας μεταξύ των άλλων τα ακόλουθα: (α) Αναφορικά με την μη παράδοση από τον ανάδοχο τευχών δημοπράτησης: «Τα παραδοτέα της συμβάσεως μεταξύ Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και καθορίζονται με σαφήνεια στη Συγγραφή Υποχρεώσεων που συνοδεύει το (...) .../7-4-2003 έγγραφο της Επιστημονικής Επιτροπής και συνίστανται σε: i) Τεχνική Έκθεση της οριστικής πρότασης επέμβασης, ii) Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών, iii) Σχέδια, iv) Προϋπολογισμό Δαπάνης και v) Προμέτρηση. (...) Αν η συμφωνία μεταξύ του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και του ήταν να παραδώσει ο τελευταίος και τεύχη δημοπράτησης, αυτό θα αναφερόταν στη Συγγραφή Υποχρεώσεων. Συνεπώς, με την από 21-5-2003 σύμβαση δεν είχε αναλάβει ο την υποχρέωση να παραδώσει τεύχη δημοπράτησης, όπως η Έκθεση Ελέγχου εσφαλμένα υπολαμβάνει. Εξάλλου, υποχρέωση του να παραδώσει τεύχη δημοπράτησης δεν μπορεί να στηριχθεί ούτε στις διατάξεις του άρθρου 231 του π.δ. 696/1974 που καθορίζει τις προδιαγραφές και τις αμοιβές των μελετών μηχανικών, όπως αναφέρεται στην από .../21-1-2006 εισήγηση της Μονάδας Ελέγχου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου. (...) Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών μία σύμβαση ανάθεσης εκπόνησης αρχιτεκτονικής μελέτης εφαρμογής δεν περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την εκπόνηση τευχών δημοπρατήσεως, όταν μάλιστα ο εργοδότης δεν προτίθεται να δημοπρατήσει την κατασκευή του έργου εργολαβικά. Διότι σε μία τέτοια περίπτωση η εκπόνηση τευχών δημοπράτησης επιβαρύνει την αμοιβή του αναδόχου χωρίς να δίδει οποιαδήποτε ωφέλεια για τον εργοδότη. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως επανειλημμένα διαπιστώνεται και στην Έκθεση Ελέγχου, η εκτέλεση του Έργου από το Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. γινόταν με αυτεπιστασία (δείτε Έκθεση Ελέγχου σελ. 5: «Στο υποέργο περιλαμβάνονται εργασίες που πραγματοποιούνται με αυτεπιστασία», σελ. 6: «Τρόπος εκτέλεσης της πράξης: Αυτεπιστασία»). Συνεπώς δεν υπήρχε ανάγκη εκπόνησης τευχών δημοπράτησης, αφού δεν υπήρχε η πρόθεση ανάθεσης της κατασκευής του Έργου εργολαβικά. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, με τη Συγγραφή Υποχρεώσεων που αποτελεί τμήμα της από 21-5-2003 σύμβασης μεταξύ του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και του είχαν ορισθεί με σαφήνεια τα παραδοτέα και μεταξύ αυτών δεν περιλαμβάνονταν τα τεύχη δημοπράτησης.» (β)

Αναφορικώς με τη μη παράδοση από τον ανάδοχο στατικής μελέτης το διάδικο Ταμείο ανέφερε: «[Τ]ο Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. (...) συνήψε εξής συμβάσεις για την εκπόνηση της αρχιτεκτονικής μελέτης και της στατικής μελέτης του ανωτέρω Διακριτού Τμήματος του Έργου: (α) Από 21-5-2003 σύμβαση μεταξύ του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και του αρχιτέκτονα μηχανικού , με την οποία ανατέθηκε στον η εκπόνηση της αρχιτεκτονικής μελέτης, έναντι αμοιβής 41.555,38 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 18%). (...) (β) Από 29-7-2003 σύμβαση μεταξύ του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και της πολιτικής μηχανικού, με την οποία ανατέθηκε στη η εκπόνηση της στατικής μελέτης, έναντι αμοιβής 42.480,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 18%). (...) Το Δ.Σ. του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. με το ίδιο το πρακτικό του (.../22-4-2003), με το οποίο ενέκρινε την ανάθεση της αρχιτεκτονικής μελέτης εφαρμογής στον, ενέκρινε επίσης και τη διεξαγωγή διαδικασίας για την ανάθεση της εκπόνησης της στατικής μελέτης του ίδιου Διακριτού Τμήματος του Έργου. Θα ήταν, συνεπώς, εντελώς παράλογο να εγκρίνει το Δ.Σ. του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. στην ίδια συνεδρίασή του και την ανάθεση εκπόνησης στατικής μελέτης στον και τη διεξαγωγή διαδικασίας για την ανάθεση της ίδιας μελέτης σε άλλο μηχανικό. (...) Ο είναι αρχιτέκτων μηχανικός και δεν έχει την αναγκαία ειδικότητα ούτε το επαγγελματικό δικαίωμα να εκπονεί στατικές μελέτες. Συνεπώς θα ήταν αδύνατο το Δ.Σ. του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. να του αναθέσει την εκπόνηση στατικής μελέτης. [Η] Έκθεση Ελέγχου παρερμηνεύει τη διατύπωση του (...) .../22-4-2003 πρακτικού του Δ.Σ. του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε., το περιεχόμενο του οποίου γνωστοποιήθηκε στην Επιστημονική Επιτροπή με το .../24-4-2003 έγγραφο και επαναλήφθηκε αυτούσιο στη σύμβαση μεταξύ Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. και (...) [Μ]ε το εν λόγω .../22-4-2003 πρακτικό του Δ.Σ. του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. ορίστηκε ότι οι Τεχνικές Προδιαγραφές της συμβάσεως, που είχαν διατυπωθεί με το προαναφερόμενο .../7-4-2003 έγγραφο, θα πρέπει να συμπληρωθούν, ώστε «να συνοδεύονται από στατική μελέτη, για τις περιπτώσεις που προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές, κλίμακες, γέφυρες κλπ». Η διατύπωση αυτή δεν έχει την έννοια να ανατεθεί στον η εκπόνηση της στατικής μελέτης, αλλά ότι, εφόσον η αρχιτεκτονική μελέτη του προέβλεπε μεταλλικές κατασκευές, για να παραληφθεί από το Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. όφειλε να είναι συμβατή με τη σχετική στατική μελέτη που θα εκπονείτο από μηχανικό κατάλληλης ειδικότητας. Η συμβατότητα των δύο αυτών μελετών (αρχιτεκτονικής και στατικής) ήταν αναγκαία, διότι αμφότερες οι μελέτες απέβλεπαν στην κατασκευή του ίδιου Διακριτού Τμήματος του Έργου.».

7. Οι ως άνω αιτιάσεις, απορρίφθηκαν από την αναιρεσιβαλλομένη ως αβάσιμες: (α) Για την αιτίαση ότι ο ανάδοχος όφειλε να παραδώσει και τα τεύχη δημοπράτησης η αναιρεσιβαλλομένη διαλαμβάνει τα εξής: «[Σ]την [επίδικη] σύμβαση, το κείμενο της οποίας σε κάθε περίπτωση υπερισχύει των τεχνικών προδιαγραφών ή της συγγραφής υποχρεώσεων

αυτής, ρητά αναφέρεται ότι [ο ανάδοχος] υποχρεούνταν να παραδώσει εκτός από την οριστική μελέτη και τη σχετική μελέτη εφαρμογής. Δεδομένου ότι τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν, σύμφωνα με το νόμο, απαραίτητο στοιχείο του περιεχομένου της μελέτης εφαρμογής και με την επίμαχη σύμβαση δεν είχε προβλεφθεί ρητά η εξαίρεσή τους, ο ανάδοχος υποχρεούνταν σε παράδοση και των τευχών δημοπράτησης και συγκεκριμένα συγγραφής υποχρεώσεων, τιμολογίου, αναλυτικού τιμολογίου και προϋπολογισμού του έργου. [Συνεπώς] αβάσιμος είναι ο λόγος έφεσης κατά τον οποίο, από τις τεχνικές προδιαγραφές και τη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης ανάθεσης συνάγεται ότι στον ανάδοχο δεν ανατέθηκε η σύνταξη στατικής μελέτης, καθόσον στο κείμενο της σύμβασης, το οποίο σε κάθε περίπτωση υπερισχύει, ρητά αναφέρεται ότι τα παραδοτέα της πρέπει να συνοδεύονται από στατική μελέτη στην περίπτωση που προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές.». (β) Για την αιτίαση ότι ο ανάδοχος όφειλε να παραδώσει και στατική μελέτη εφόσον προβλέπονταν μεταλλικές κατασκευές, στην αναιρεσιβαλλομένη διαλαμβάνονται τα ακόλουθα: «Στο κείμενο της [επίδικης] σύμβασης ρητά αναφέρεται ότι τα παραδοτέα έπρεπε να συνοδεύονται από στατική μελέτη στην περίπτωση που προβλέπονταν μεταλλικές κατασκευές, όρος που επίσης δεν εκτελέστηκε. Επιπλέον, η εν λόγω στατική μελέτη των μεταλλικών κατασκευών που ο ανάδοχος προέβλεψε ήταν απαραίτητη για την πλήρη και έντεχνη αποπεράτωση του έργου και ως εκ τούτου απαραίτητη και για την αρτιότητα της αρχιτεκτονικής μελέτης η οποία, όπως προαναφέρθηκε, επιβάλλεται να περιέχει πλήρη σχέδια και τεχνικές πληροφορίες για την εκτέλεση των προβλεπόμενων οικοδομικών και των άλλων συναφών συμπληρωματικών εργασιών. (...) Ο ισχυρισμός του εκκαλούντος ότι δεν απαιτούνταν τεύχη δημοπράτησης γιατί το έργο εκτελούνταν με αυτεπιστασία είναι αβάσιμος. Πέραν του ότι, με τη σύμβαση, τα τεύχη αυτά δεν εξαιρέθηκαν ρητά από τα παραδοτέα της μελέτης, δεν εκτελέστηκαν όλα τα τμήματα του έργου με αυτεπιστασία αφού ήδη, για τη διαμόρφωση των διαδρομών, είχαν ανατεθεί και έξι εργολαβίες με πρόχειρους διαγωνισμούς.».

8. Ενόψει αυτών το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι μη νόμιμα το Ταμείο παρέλαβε τη μελέτη και κατέβαλε τη συμφωνημένη αμοιβή και επομένως νόμιμα η δαπάνη αυτή κρίθηκε μη επιλέξιμη και επιβλήθηκε στο εν λόγω Ταμείο ίσου ποσού δημοσιονομική διόρθωση.

9. Ενώπιον της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου το αναιρεσείον επαναφέρει τις ως άνω αιτιάσεις προβάλλοντας πλέον αυτές ως λόγους αναιρέσεως υπό την έννοια ότι, απορρίπτοντας αυτές, το δικάσαν Τμήμα παραβίασε ουσιώδη τύπο της διαδικασίας μη αιτιολογήσαν επαρκώς την απόρριψη των ισχυρισμών που είχε προβάλει ενώπιόν του, ενώ, εξ άλλου, η αναιρεσιβαλλομένη, κατά τους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος,

παραβίασε και την έννοια του εφαρμοσθέντος νόμου, δεχθείσα εσφαλμένως ότι σε αυτόν προβλέπονταν εις βάρος της οι υποχρεώσεις υποβολής και τευχών δημοπράτησης του έργου, παρά το ότι τούτο θα εκτελούνταν με αυτεπιστασία.

10. Στον Κανονισμό (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2988/95 «σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (L 312/23.12.95) ορίζονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: (α) Στο άρθρο 1: «1. Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζονται γενικοί κανόνες σχετικά με ομοιογενείς ελέγχους, καθώς και με διοικητικά μέτρα και κυρώσεις για τις παρατυπίες βάσει του κοινοτικού δικαίου. 2. Παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημειωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινότητες, είτε με μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη.». (β) Στο άρθρο 2: «1. Οι έλεγχοι και τα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις θεσπίζονται μόνον εφόσον απαιτούνται για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Πρέπει να εξασφαλίζουν αποτελεσματική, σύμμετρη και αποτρεπτική προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων. (...) 3. Οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου προσδιορίζουν τη φύση και την έκταση των διοικητικών μέτρων και κυρώσεων που απαιτούνται για την ορθή εφαρμογή των συγκεκριμένων κανόνων ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παρατυπίας, του παρασχεθέντος πλεονεκτήματος ή του αποκτηθέντος οφέλους και του βαθμού ευθύνης. (...)». (γ) Στο άρθρο 4: «1. Κάθε παρατυπία συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, την αφαίρεση του αδικαιολογήτως αποκτηθέντος οφέλους: – με την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ή επιστροφής των αδικαιολογήτως εισπραχθέντων ποσών. (...) 4. Τα μέτρα του παρόντος άρθρου δεν θεωρούνται κυρώσεις.». (δ) Στο άρθρο 5: «1. Οι εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παρατυπίες μπορούν να επισύρουν τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις: α) πληρωμή διοικητικού προστίμου· β) πληρωμή ποσού το οποίο να υπερβαίνει τα αδικαιολογήτως εισπραχθέντα ή κακώς μη καταβληθέντα ποσά, προσαυξημένα ενδεχομένως με τόκους. (...)».

11. Περαιτέρω, στον Κανονισμό (ΕΚ) 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία» (L 161/26.6.1999) ορίζονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: (α) Στο άρθρο 9: «Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως: (...) παρεμβάσεις: (...) τα επιχειρησιακά προγράμματα (...) πράξη: κάθε έργο η δράση που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους των παρεμβάσεων (...) τελικοί δικαιούχοι: οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιες για

την εκτέλεση των πράξεων (...). (β) Στο άρθρο 30: «Οι δαπάνες που συνδέονται με πράξεις είναι επιλέξιμες για συμμετοχή των Ταμείων μόνον αν οι πράξεις αυτές εντάσσονται στην αφορώμενη παρέμβαση. (...) 3. Οι συναφείς εθνικοί κανόνες εφαρμόζονται στις επιλέξιμες δαπάνες, εκτός εάν η Επιτροπή θεσπίσει, εφόσον χρειαστεί, κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών (...).».

12. Τέλος, στο άρθρο 39 του ως άνω Κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία» (L 161/26.6.1999) ορίζονται τα εξής: «1. Τα κράτη μέλη φέρουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για τη δίωξη των παρατυπιών, ενεργώντας κατόπιν αποδείξεων για οιαδήποτε μείζονα τροποποίηση επηρεάζει τη φύση ή τους όρους εφαρμογής ή ελέγχου μιας παρέμβασης, και πραγματοποιώντας δημοσιονομικές διορθώσεις. Το κράτος μέλος πραγματοποιεί τις δημοσιονομικές διορθώσεις που απαιτούνται σε σχέση με την επί μέρους ή τη συστηματικής φύσεως παρατυπία. Οι διορθώσεις που πραγματοποιούνται από το κράτος μέλος συνίστανται σε ολική ή μερική κατάργηση της σχετικής κοινοτικής συμμετοχής. Τα κοινοτικά κονδύλια που ελευθερώνονται με τον τρόπο αυτό, μπορούν να διατεθούν εκ νέου από το κράτος μέλος στη συγκεκριμένη παρέμβαση, τηρουμένων των λεπτομερών κανόνων που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 53 παράγραφος 2. 2: «Αν, μετά την ολοκλήρωση των αναγκαίων επαληθεύσεων, η Επιτροπή διαπιστώνει: α) ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της παραγράφου 1· ή β) ότι το σύνολο ή μέρος μιας πράξης δεν δικαιολογεί ούτε μέρος ούτε το σύνολο της συμμετοχής των Ταμείων· ή γ) ότι υφίστανται σοβαρές ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου, ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσεως, η Επιτροπή αναστέλλει τις σχετικές ενδιάμεσες πληρωμές και, αφού εκθέσει τους λόγους, ζητεί από το κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του και, αν απαιτείται, να προβεί σε διορθώσεις εντός τακτής προθεσμίας. Εάν το κράτος μέλος έχει αντιρρήσεις σχετικά με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή, το κράτος μέλος καλείται σε ακρόαση από την Επιτροπή, κατά την οποία οι δύο πλευρές, σε συνεργασία βασισμένη στην εταιρική σχέση, καταβάλλουν προσπάθειες για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα που πρέπει να συναχθούν από αυτές. 3: «Μετά την εκπνοή της προθεσμίας που τάσσει η Επιτροπή, εάν δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία και εάν το κράτος μέλος δεν έχει προβεί στις διορθώσεις, και λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του κράτους μέλους, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει εντός τριών μηνών: α) να μειώσει την πληρωμή έναντι που αναφέρει το άρθρο 32 παράγραφος 2· ή β) να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες δημοσιονομικές διορθώσεις, καταργώντας εν όλω ή εν μέρει τη συμμετοχή των Ταμείων στη συγκεκριμένη παρέμβαση. Όταν αποφασίζει για το ποσό μιας διόρθωσης, η Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή

της αναλογικότητας, λαμβάνει υπόψη τη φύση της παρατυπίας ή της τροποποίησης, καθώς και την έκταση και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου των κρατών μελών. Εάν δεν ληφθεί απόφαση για την ανάληψη δράσης είτε σχετικά με το στοιχείο α) είτε σχετικά με το στοιχείο β), παύει αμέσως η αναστολή των ενδιάμεσων πληρωμών. (...)».

13. Σύμφωνα με τις διατάξεις που παρατέθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις, ως "παρατυπία" που μπορεί να επιτρέψει την πραγματοποίηση «δημοσιονομικής διόρθωσης» νοείται «κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου (...) με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημειωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων», ενώ ως τέτοια νοείται και η χρηματοδότηση δαπάνης που δεν συνδέεται με "πράξη" επιλέξιμη για την ενωσιακή χρηματοδότηση, ήτοι με "πράξη" εντασσόμενη «στην αφορώμενη παρέμβαση». Οι «συναφείς εθνικοί κανόνες» εφαρμόζονται πάντως στις επιλέξιμες δαπάνες εφόσον η Επιτροπή δεν έχει θεσπίσει «κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών». Τέλος, τα Κράτη μέλη φέρουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για τη δίωξη των "παρατυπιών" μέσω "δημοσιονομικών διορθώσεων" καταργώντας "ολικώς" ή "μερικώς" την ενωσιακή συμμετοχή «για οιαδήποτε μείζονα τροποποίηση επηρεάζει τη φύση ή τους όρους εφαρμογής ή ελέγχου μιας παρέμβασης».

14. Με τους ν. 2362/1995 (Α' 247) και 2860/2000 (Α' 251) ρυθμίζονται τα ζητήματα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών και ανάκτησης των αχρεώστητα ή παράνομα καταβληθέντων εθνικών ή κοινοτικών πόρων στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων που αποσκοπούν στην υλοποίηση κοινοτικών, ήδη ενωσιακών, στόχων. Κατ' εξουσιοδότηση δε των άρθρων 104 του ν. 2362/1995 και 6 του ν. 2860/2000 εκδόθηκε η 907/052/2.7.2003 (Β' 878) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Γεωργίας επί αχρεώστητης ή παράνομης χρηματοδότησης προβλέπεται η έκδοση απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης σε βάρος του φορέα εκτέλεσης του έργου. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και όταν διαπιστωθεί αχρεώστητη ή παράνομη χρηματοδότηση κατά τη διενέργεια ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2860/2000, από την ειδική υπηρεσία διαχείρισης ενός επιχειρησιακού προγράμματος Περιφέρειας, σε έργο που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος αυτού, οπότε η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

15. Στην προκειμένη περίπτωση, οι "παρατυπίες" που διαπιστώθηκαν και που οδήγησαν στην έκδοση της επίδικης πράξης δημοσιονομικής διόρθωσης, συνίσταντο, σύμφωνα με τις αποδοχές της αναιρεσιβαλλομένης, στο ότι πληρώθηκε η αμοιβή σε ανάδοχο συμβάσεως

εκπόνησης αρχιτεκτονικής μελέτης, της οποίας η εκτέλεση προβλεπόταν σε πράξη ενταγμένη σε επιχειρησιακό πρόγραμμα, κατά την έννοια του Κανονισμού 1260/1999, παρά το ότι ο ανάδοχος αυτός δεν παρέδωσε ως όφειλε προς εκτέλεση της συμβάσεως, πρώτον, τα τεύχη δημοπράτησης της μελέτης που είχε αναλάβει δια της συμβάσεως και, δεύτερον, στατική μελέτη για τις μεταλλικές κατασκευές που είχε περιλάβει στην αρχιτεκτονική του μελέτη. Εν όψει τούτων, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, κατ' αρχήν, αντικείμενο αμφισβήτησης στην παρούσα υπόθεση, έτσι όπως τα ζητήματα τέθηκαν ενώπιον του Τμήματος, ήταν αν πράγματι μεταξύ των συνομολογηθισών υποχρεώσεων του αναδόχου συμβάσεως εκπόνησης αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονταν και η παράδοση από αυτόν τευχών δημοπράτησης του οικείου έργου καθώς και στατικής μελέτης για τις μεταλλικές κατασκευές που, τυχόν, θα περιλαμβάνονταν στην αρχιτεκτονική του μελέτη. Το δικάσαν Τμήμα, επικαλούμενο το άρθρο 361 του Αστικού Κώδικα «με το οποίο καθιερώνεται στο ενοχικό δίκαιο η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων», έθεσε ως κανόνα ότι οι συμβαλλόμενοι «έχουν μεν πλήρη ελευθερία προς κατάρτιση οποιασδήποτε δικαιοπραξίας με οποιαδήποτε μορφή και περιεχόμενο, αρκεί τούτο να μη αντιβαίνει στα χρηστά ήθη ή σε κανόνες δημόσιας τάξης, από το περιεχόμενο όμως αυτό δεσμεύονται», και με βάση τον κανόνα αυτόν, ως τούτο προκύπτει από την αναιρεσιβαλλομένη, έκρινε αφ' ενός μεν ότι «κάθε μελέτη επιβάλλεται να περιέχει και όλα εκείνα τα στοιχεία που έχουν συμφωνηθεί ρητά ως περιεχόμενό της», όπως εν προκειμένω η παράδοση των τευχών δημοπράτησης και της στατικής μελέτης, αφ' ετέρου δε, ότι «το κείμενο [της σύμβασης] σε κάθε περίπτωση υπερισχύει των τεχνικών προδιαγραφών ή της συγγραφής υποχρεώσεων αυτής» ώστε αυτά να μη λαμβάνονται υπ' όψιν όπου υφίσταται σχετικός, αντίθετος όρος περιληφθείς στη σύμβαση. Ερμηνεύοντας, εξ άλλου, τις διατάξεις του π.δ/τος 541/1978 το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι «οι αρχιτεκτονικές μελέτες επιβάλλεται να περιέχουν όλες τις αναγκαίες τεχνικές πληροφορίες και τα σχέδια για την εκτέλεση των οικοδομικών και όλων των άλλων συναφών εργασιών που είναι απαραίτητες για την πλήρη και έντεχνη αποπεράτωση του έργου και να παρέχουν λύση για κάθε λειτουργικό, τεχνικό και μορφολογικό πρόβλημα [που] σχετίζεται με την κατασκευή του». Έτσι, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «όταν οι μελέτες προβλέπουν και συμπληρωματικές κατασκευές, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για την πληρότητά τους, επιβάλλεται να περιέχουν πλήρη σχέδια για την εκτέλεση και αυτών, και επομένως και τη σχετική στατική μελέτη».

16. Οι κανόνες που διέπουν την υπό δημόσιων φορέων ανάθεση συμβάσεων σε ιδιώτες έχουν υπαγορευθεί από τις συνταγματικού επιπέδου αρχές της ισότητας, της διαφύλαξης του δημόσιου χρήματος και του Κράτους δικαίου που επιβάλλουν ως βασική εγγύηση τήρησης των αρχών αυτών τη διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης κατά τρόπο που να

διασφαλίζεται η αποτροπή κάθε αυθαιρεσίας. Από τα ανωτέρω παρέπεται ότι όταν οι ως άνω φορείς συνάπτουν σύμβαση με ιδιώτη δεν είναι ελεύθεροι, ως κάθε κατά το άρθρο 361 του Αστικού Κώδικα συμβαλλόμενος, να περιλάβουν στην καταρτιζόμενη σύμβαση οποιονδήποτε όρο επιθυμούν ανεξαρτήτως της προδικασίας που προηγήθηκε αλλά οφείλουν, τηρώντας την αρχή της διαφάνειας, όπως συνομολογούν στη σύμβαση όρους που τελούν σε συνάρτηση με την εν λόγω προδικασία. Επομένως, η σύμβαση που καταρτίζεται από τους φορείς αυτούς όχι μόνον δεν επιτρέπεται να αποκοπεί από την προδικασία της κατάρτισής της και να ερμηνευθεί αυτοτελώς αλλά αντιθέτως, προς διαφύλαξη της αρχής της διαφάνειας, πρέπει να αναγιγνώσκεται και ερμηνεύεται ως σύνολο με τα έγγραφα της προδικασίας.

17. Στον ν. 2021/1992 «Ταμείο διαχείρισης πιστώσεων για την εκτέλεση αρχαιολογικών έργων (...)» (Α' 36) ορίζονται τα εξής: (α) Στο άρθρο 1: Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα υπό την επωνυμία "Ταμείο διαχείρισης των πιστώσεων για την εκτέλεση αρχαιολογικών έργων". Έργο του Ταμείου είναι η διαχείριση των κάθε είδους πιστώσεων για τα έργα: 1) Συντήρηση μνημείων Ακροπόλεως, 2) Συντήρηση Ναού Επικουρίου Απόλλωνος στις Βάσσεις Φιγαλείας, 3) Συντήρηση μνημείων Ασκληπείου Επιδαύρου, 4) Στερέωση και αναστήλωση Ακροπόλεως Λίνδου, 5) Στερέωση και αναστήλωση των μνημείων της νοτίας κλιτύος Ακροπόλεως, 6) Συντήρηση μνημείων Δήλου, 7) Αναστήλωση μνημείων Μυστρά, 8) Συντήρηση φρουρίου Πύλου, 9) Συντήρηση τοιχογραφιών Ιλίου Μελάθρου, (...). (β) Στο άρθρο 2: «Το Ταμείο δεν υπάγεται στον δημόσιο τομέα και λειτουργεί και διαχειρίζεται τις πιστώσεις κατά τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, εξαιρείται των διατάξεων του δημόσιου λογιστικού και υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Κράτους, που ασκείται από τον Υπουργό Πολιτισμού.». (γ) Στο άρθρο 3: «Σκοπός του Ταμείου είναι η διαχείριση των διατιθέμενων πιστώσεων και πόρων αυτού για την εκτέλεση των προγραμμάτων συντήρησης των μνημείων στα αναφερόμενα στο άρθρο 1 έργα. (...)». (δ) Στο άρθρο 4 παρ. 1: «Το Ταμείο διοικείται από επταμελές συμβούλιο διοριζόμενο για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, (...)». (ε) Στο άρθρο 4 παρ. 6: «Η νομική εξυπηρέτηση και δικαστική εκπροσώπηση του Ταμείου διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Το Ταμείο απολαμβάνει όλων των διαδικαστικών και ουσιαστικών προνομίων του Δημοσίου.». (στ) Στο άρθρο 4 παρ. 8: «Τα της λειτουργίας του Ταμείου και διαχείρισεως των πιστώσεων ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται με την έκδοση κανονισμού λειτουργίας του Ταμείου, κατόπιν γνώμης του Δ.Σ. του Ταμείου, η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (...)». (ζ) Στο άρθρο 7: «Ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Αρχαιολογικού

Συμβουλίου να αναθέτει με απόφασή του στο Ταμείο τη διαχείριση χρηματοδοτήσεων και άλλων σύνθετων και διεπιστημονικού χαρακτήρα μεγάλων αρχαιολογικών έργων συντηρήσεως μνημείων ως και αξιόλογων αρχαιολογικών προγραμμάτων.». Εξ άλλου, στην αριθ. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/1373 (133/7.2.2003/Β) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του ν. 2021/1992 ορίζονται τα εξής: (α) Στο άρθρο 1 παρ. 2: «Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται από κρατικές επιχορηγήσεις, εισφορές, δωρεές, κληροδοτήματα και από κάθε άλλο έσοδο από κρατική ή ιδιωτική πηγή.». (β) Στο άρθρο 8: «Η ανάθεση με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις Οδηγίες 92/50/ΕΟΚ/18-6-1992, 97/52/ΕΟΚ/13-10-1997 και 2001/78/ΕΚ/13-9-2001 και στα Π.Δ. 346/1998 (ΦΕΚ Α: 230/1998) και Π.Δ. 18/2000 (ΦΕΚ Β: 15/2000), γίνεται: 1. Με απευθείας ανάθεση, για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για τις οποίες η αμοιβή του μελετητή, ή της τεχνικής εταιρείας ή συντηρητή ή σχεδιαστή ή άλλης επιστημονικής ειδικότητας Φυσικού ή Νομικού Προσώπου, δεν ξεπερνά το ποσό των 80.000 € πλέον ΦΠΑ. Προκειμένου το Δ.Σ. του Ταμείου να εγκρίνει την απευθείας ανάθεση, πρέπει το αίτημα της [Επιστημονικής Επιτροπής] του έργου να συνοδεύεται: α) Από τεχνικές προδιαγραφές και συγγραφή υποχρεώσεων του προς ανάθεση θέματος, υπογεγραμμένες από τον υπεύθυνο υπάλληλο του έργου, εφόσον απαιτούνται. β) Από κατ' αποκοπή προϋπολογισμό της αμοιβής, υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο υπάλληλο του έργου. γ) Σχέδιο σύμβασης ανάθεσης. 2. Με πρόχειρο διαγωνισμό (...) 3. Με δημόσιο διαγωνισμό, όταν η αμοιβή του μελετητή ή της τεχνικής εταιρείας ή συντηρητή ή σχεδιαστή ή άλλης επιστημονικής ειδικότητας Φυσικού ή Νομικού Προσώπου, ξεπερνά το όριο εφαρμογής της Κοινοτικής Οδηγίας 92/50. Στην περίπτωση αυτή οι αναθέσεις διέπονται από τα οριζόμενα περί αναθέσεως μελετών του Δημοσίου.».».

18. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη προκύπτει ότι το Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. αποτελούσε, ως εκ του αντικειμένου της δραστηριότητάς του, του σκοπού του, της σύνθεσης του οργάνου που το διοικούσε και των προνομίων που απολάμβανε, δημόσια υπηρεσία υπό λειτουργική έννοια, η οποία, ακόμη και αν κατά την κυρίαρχη βούληση του κοινού νομοθέτη μπορούσε να εξαιρεθεί των διατάξεων περί δημοσίου λογιστικού και των λοιπών συναφών ρυθμίσεων, δεν ηδύνατο πάντως να πάψει να υπάγεται στις συνταγματικές αρχές που διέπουν τους δημόσιους εν γένει φορείς (σκέψη 16) ανεξαρτήτως του είδους της νομικής προσωπικότητας την οποία έχουν λάβει. Άλλωστε, κατά την ρητή διάταξη που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, ακόμη και επί απ' ευθείας αναθέσεως, το Ταμείο τούτο αν και διεπόμενο από τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, όφειλε πάντως να τηρήσει μια έγγραφη διαδικασία ικανή να διασφαλίσει το σεβασμό της αρχής της διαφάνειας.

19. Κατά το άρθρο μόνο του π.δ. 541/1978 «Περί Κατηγοριών Μελετών» (Α' 116), «Αι μελέται, αναλόγως του κυρίου αντικειμένου αυτών, διακρίνονται εις τας κάτωθι κατηγορίας: 1. (...) 6. Αρχιτεκτονικαί Μελέται Κτιριακών Έργων. 7. Ειδικαί Αρχιτεκτονικαί Μελέται (Διαμόρφωσις εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, μνημείων, (...)). Εξάλλου, το π.δ. 696/1974 «Περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών κ.λ.π.» (Α' 301) στο κεφάλαιο Β' περί προδιαγραφών αρχιτεκτονικών μελετών στο άρθρο 225 υπό τον τίτλο «Περιεχόμενο μελέτης» προβλέπει ότι η μελέτη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη συγκέντρωση των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτούμενων για την επιστημονική αντιμετώπιση του θέματος προς εξασφάλιση της λειτουργικότητας και της οικονομίας του έργου και την επίλυση των λειτουργικών τεχνικών και μορφολογικών προβλημάτων του έργου με τη διατύπωση των αναγκαίων για την έντεχνη εκτέλεση αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων πινάκων, τεχνικών προδιαγραφών (παρ. 1 περιπτ. β' και γ'). Περαιτέρω το ίδιο ως άνω π.δ. ορίζει: Στο άρθρο 227 ότι «1. Η αρχιτεκτονική μελέτη εκπονείται κατά τα ακόλουθα τρία στάδια: α) Προμελέτη. β) Οριστική μελέτη. γ) Μελέτη εφαρμογής», στο άρθρο 231 υπό τον τίτλο «Μελέτη Εφαρμογής» ότι «1. Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την σύνταξιν και παράδοσιν εις τον εργοδότην απάντων των στοιχείων των απαραίτητων δια την δημοπράτησιν και την απρόσκοπτον εκτέλεσιν του έργου (...) 2. Αύτη περιλαμβάνει: α) Την σύνταξιν πλήρων σχεδίων εκτελέσεως των οικοδομικών ή άλλων συναφών εργασιών των απαιτούμενων δια την πραγματοποίησιν του έργου (...) β) Σχέδια κατασκευής: βα) Κατόψεις χαράξεως και εκσκαφής θεμελίων των τοίχων (...) ββ) Κατόψεις υπογείων (...) βγ) Κατόψεις ισογείων (...) βδ) Κατόψεις απάντων των ορόφων (...) βε) Κατόψεις δωμαίων και στεγών (...) βστ) Σχέδια απασών των όψεων (...) γ) Σχέδια λεπτομερειών: γα) Πίνακες απάντων των κουφωμάτων (...) γβ) Πίνακες απασών των κλιμάκων των κτιρίων (...) γγ) Τομαί καθ' ύψος (...) γδ) Σχέδια κατασκευής τυχόν ψευδοροφών (...) γε) Σχέδια αναπτυγμάτων ειδικών χώρων (...) γστ) Σχέδια λεπτομερειών εν τομαίς απάντων των κουφωμάτων (...) γζ) Σχέδια λεπτομερειών στηθαίων (...) γθ) (...) γι) (...) δ) Τεχνική Περιγραφή (...) ε) (...) στ) Στοιχεία χρονικού προγραμματισμού της κατασκευής. ζ) (...). 3. Προμέτρησιν και προϋπολογισμόν. 4. Εκ των τευχών δημοπρατήσεως τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπον δημοπρατήσεως ως ενιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως» και στο άρθρο 251 ότι «1. Δια την δημοπράτησιν του έργου απαιτούνται τα κάτωθι τεύχη: α) Τεχνική περιγραφή. β) Τεχνικαί προδιαγραφαί εκτελέσεως του έργου. γ) Αναλυτικόν τιμολόγιον (ανάλυσις τιμών). δ) Τιμολόγιον μελέτης. ε) Τιμολόγιον προσφοράς οσάκις απαιτείται. στ) Προϋπολογισμός μελέτης. ζ) Προϋπολογισμός προσφοράς οσάκις απαιτείται. η) Συγγραφαί Υποχρεώσεων γενική ή και ειδικαί. θ) Διακήρυξις.»

20. Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, από τη διατύπωση που χρησιμοποιείται στην ανωτέρω παρατεθείσα διάταξη, «[ε]κ των τευχών δημοπρατήσεως τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπον δημοπρατήσεως» ο Νομοθέτης κατέδειξε ότι τα απαιτούμενα τεύχη δημοπράτησης δεν είναι τα ίδια κάθε φορά, αλλά ότι αυτά προσδιορίζονται αναλόγως από τον τρόπο δημοπράτησης και εκτέλεσης του έργου. Εκ τούτου παρέπεται ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας τη μελέτη αρχής να προσδιορίζει, με βάση τον τρόπο δημοπράτησης και εκτέλεσης του έργου, τα ειδικότερα τεύχη δημοπράτησης που πρέπει να περιλαμβάνονται στη μελέτη εφαρμογής.

21. Εξ άλλου, κατά πάγιο κανόνα που διέπει την άσκηση του αναιρετικού ελέγχου, είναι αναιρετέα η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου της διαδικασίας αν, χωρίς επαρκή αιτιολογία απέρριψε ουσιώδη ισχυρισμό του προσφεύγοντος ενώπιον αυτού διαδίκου. Ως ουσιώδης δε ισχυρισμός υπό την ανωτέρω έννοια νοείται αυτός που αν κρινόταν βάσιμος θα οδηγούσε το δικαστήριο σε ευνοϊκή κρίση υπέρ του διαδίκου που τον προέβαλε. Περαιτέρω, να μεν το νόημα μιας συμβάσεως και συνεπώς οι όροι που αυτή διαλαμβάνει δεν υπόκεινται κατ' αρχήν στον αναιρετικό έλεγχο ως ζητήματα αναγόμενα σε εκτίμηση του περιεχομένου μη διαδικαστικού στη δίκη εγγράφου, πλην συνιστά νομική κρίση υπαγόμενη στον αναιρετικό έλεγχο η υπό του δικαστηρίου της ουσίας ερμηνεία της σύμβασης με εφαρμογή κανόνα που αποκλείει στο δικαστήριο αυτό να λάβει υπ' όψη του δεδομένα τα οποία κατά νόμο οφείλει να λάβει.

22. Το αναιρεσίον στην κατ' έφεση δίκη είχε προβάλει ότι τα παραδοτέα αντικείμενα της σύμβασης που κατήρτισε με τον ιδιώτη ανάδοχο είχαν καθορισθεί «με σαφήνεια» στη συγγραφή υποχρεώσεων που συνόδευε το ... /7.4.2003 έγγραφο της επιστημονικής επιτροπής, αναφέροντας συγκεκριμένα τα εν λόγω παραδοτέα αντικείμενα. Επίσης είχε προβάλει ότι, όπως προέκυπτε από τις αποδοχές της έκθεσης ελέγχου επί της οποίας στηρίχθηκε η επίδικη δημοσιονομική διόρθωση, το έργο το οποίο αφορούσε η μελέτη θα εκτελούνταν δι' αυτεπιστασίας, δηλαδή δεν θα δημοπρατούνταν, και γι' αυτό δεν χρειάστηκε να προβλεφθεί η προετοιμασία τευχών δημοπράτησης. Οι ισχυρισμοί αυτοί ήσαν ουσιώδεις διότι, όπως έγινε δεκτό στη μείζονα (σκέψη 16), η σύμβαση που συνήψε το διάδικο νομικό πρόσωπο με τον ιδιώτη μελετητή δεν ερμηνεύεται αυτοτελώς ως προς τους όρους μόνον που διαλαμβάνονται στο κείμενό της, αλλά σε συνάρτηση και με την προδικασία από όπου προέκυψε, ενώ εξ άλλου, δεν επιβάλλεται από τη διάταξη του π.δ/τος 541/1978 που παρατέθηκε, όπως συνομολογείται υποχρεωτικώς η προετοιμασία όλων των τευχών δημοπράτησης. Επομένως, αν πράγματι, οι σχετικοί πραγματικοί ισχυρισμοί του τότε εκκαλούντος νομικού προσώπου ήσαν

ακριβείς, ήτοι είχε, με πράξη της προδικασίας, περιορισθεί το αντικείμενο της μελέτης ώστε να μη περιλαμβάνει τα τεύχη δημοπράτησης που δεν απαιτούνταν, καθώς το έργο θα εκτελούνταν, κατά την οικεία πρόβλεψη, με αυτεπιστασία, ο οικείος λόγος εφέσεως θα γινόταν δεκτός. Το χρησιμοποιηθέν, εξ άλλου, από την αναιρεσιβαλλομένη επιχείρημα κατά της πρόβλεψης εκτέλεσης του έργου με αυτεπιστασία, ότι δηλαδή τούτο εκτελέσθηκε με επιμέρους αναθέσεις, είναι απρόσφορο καθόσον κρίσιμο εν προκειμένω ζήτημα είναι το τί είχε προβλεφθεί στις σχετικές νομικές πράξεις ή τη σύμβαση και όχι τί συνέβη πράγματι.

23. Κατά τη γνώμη των Συμβούλων Γεωργίου Βοΐλη, Κωνσταντίνου Κωστόπουλου, Γεωργίας Μαραγκού (ήδη Αντιπροέδρου), Γεωργίας Τζομάκα, Κωνσταντίνου Εφεντάκη και Δημητρίου Τσακανίκα, που μειοψήφησαν, δοθέντος ότι τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν, σύμφωνα με το νόμο, απαραίτητο στοιχείο του περιεχομένου της μελέτης εφαρμογής και με την επίμαχη σύμβαση δεν είχε προβλεφθεί ρητά η εξαίρεσή τους, το δικάσαν Τμήμα, ερμηνεύοντας και εφαρμόζοντας σωστά τις διατάξεις του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 225 παρ. 1(γ), 231 παρ. 1, 2 και 4 και 251 του π.δ/τος 696/1974 και διαλαμβάνοντας νόμιμες αιτιολογίες σε απάντηση προβληθέντος στην κατ' έφεση δίκη ουσιώδους ισχυρισμού του ήδη αναιρεσειόντος, ορθά έκρινε το μεν ότι η μελέτη εφαρμογής, που όφειλε μεταξύ άλλων να παραδώσει ο ανωτέρω αρχιτέκτονας – μηχανικός βάσει της συναφθείσας μεταξύ αυτού και του Τ.Δ.Π.Ε.Α.Ε. σύμβασης εκπόνησης ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης για την εκτέλεση του έργου «Οργάνωση και Διαμόρφωση Πορειών και Χώρων Στάσης εντός της Ακρόπολης των Μυκηνών», έπρεπε να περιλαμβάνει και τα ειδικότερα τεύχη της δημοπράτησης της συγγραφής υποχρέωσης, του τιμολογίου, του αναλυτικού τιμολογίου και του προϋπολογισμού του ανωτέρω έργου, το δε ότι η καταβολή της συμβατικής αμοιβής του ανωτέρω αναδόχου, για το τμήμα της μελέτης που αφορά στην εν λόγω μελέτη εφαρμογής, αποτελεί μη επιλέξιμη δαπάνη, η οποία νομίμως καταλογίστηκε εις βάρος του ως άνω Ταμείου, ως τελικού δικαιούχου του έργου, με την .../5.7.2006 απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

24. Το αναιρεσειόν στην κατ' έφεση δίκη είχε προβάλει επίσης ότι για την εκπόνηση στατικής μελέτης αναφορικά με το ίδιο έργο είχε συναφθεί ιδιαίτερη σύμβαση με άλλο ανάδοχο, ότι ο ανάδοχος της αρχιτεκτονικής μελέτης ως αρχιτέκτων μηχανικός δεν είχε την αναγκαία ειδικότητα ούτε το επαγγελματικό δικαίωμα να εκπονεί στατικές μελέτες και ότι, τέλος, ο όρος περί συνοδείας των τεχνικών προδιαγραφών από στατική μελέτη όπου προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές είχε την έννοια της επιβολής της συμβατότητας της αρχιτεκτονικής μελέτης με τη σχετική

στατική μελέτη που θα εκπονείτο από τον κατάλληλο μηχανικό. Οι ως άνω ισχυρισμοί ήταν ουσιώδεις διότι, αν πράγματι για το ίδιο έργο εκπονούνταν δύο μελέτες από δύο διαφορετικούς αναδόχους, μία αρχιτεκτονική και μία στατική, έπρεπε να αναζητηθεί το συγκεκριμένο αντικείμενο και ιδίως τα όρια της κάθε μιας, ενώ, σε περίπτωση όπου η μία δεν θα μπορούσε να εκτελεσθεί χωρίς να είναι συμβατή με την άλλη, όφειλε να αναζητηθεί η πρόβλεψη που υπήρχε για την πρακτική εναρμόνιση των δύο προς εκτέλεση του αυτού εν τέλει έργου. Όμως, η αναιρεσιβαλλομένη, στηριχθείσα σε απόσπασμα της επίδικης σύμβασης, που παρατέθηκε ανωτέρω, θεώρησε χωρίς να απαντήσει στους ανωτέρω ισχυρισμούς, ότι το απόσπασμα τούτο διαλαμβάνει από μόνο του αυτοτελώς την επίδικη υποχρέωση του αναδόχου να εκπονήσει και τη στατική μελέτη για τις μεταλλικές κατασκευές, χωρίς να χρειάζεται να ερευνηθεί οτιδήποτε άλλο. Έτσι κρίνοντας όμως έσφαλε γιατί όφειλε, κατά τα γενόμενα δεκτά στη μείζονα, να ερμηνεύσει την επίδικη σύμβαση, όχι αυτοτελώς, αλλά σε συνάρτηση με την προδικασία από όπου και προέκυψε, έτσι ώστε, εφόσον τούτο ήταν ακριβές, να διαπιστωθεί το αντικείμενο κάθε μιας από τις φερόμενες να έχουν καταρτισθεί συμβάσεις εκπόνησης μελετών αλλά και ο τρόπος εναρμόνισης αυτών ώστε να παραχθεί τελικώς το επιδιωκόμενο έργο.

25. Κατά τη γνώμη των Συμβούλων Γεωργίου Βοΐλη, Κωνσταντίνου Κωστόπουλου, Γεωργίας Τζομάκα, Βιργινίας Σκεύη, Κωνσταντίνου Εφεντάκη, Αγγελικής Μαυρουδή (ήδη Αντιπροέδρου) και Δέσποινας Τζούμα, ο λόγος αναιρέσεως περί παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας με τις ειδικότερες αιτιάσεις της μη λήψης υπόψη ουσιωδών ισχυρισμών και στοιχείων και της πλημμελούς αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, κατά το μέρος που με αυτήν έγινε δεκτό ότι στο πλαίσιο εκτέλεσης της επίμαχης ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης ο ανάδοχος είχε υποχρέωση εκπόνησης και στατικής μελέτης, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Τούτο διότι, όπως διαλαμβάνεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το άρθρο 2 της από 21.5.2003 σύμβασης, με την οποία ανατέθηκε η εκπόνηση της ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης στον αρχιτέκτονα-μηχανικό, όριζε επί λέξει ότι αυτός «θα εκτελέσει την ανωτέρω μελέτη λαμβάνοντας υπόψη τις συνημμένες τεχνικές προδιαγραφές ... ως ακολούθως ... να συνοδεύονται από στατική μελέτη για τις περιπτώσεις που προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές, κλίμακες, γέφυρες κ.λπ.». Με βάση δε τις παραδοχές ότι στο κείμενο της σύμβασης «ρητά αναφέρεται ότι τα παραδοτέα της έπρεπε να συνοδεύονται από στατική μελέτη στην περίπτωση που προβλέπονταν μεταλλικές κατασκευές» και ότι «η εν λόγω στατική μελέτη των μεταλλικών κατασκευών που ο ανάδοχος προέβλεψε ήταν απαραίτητη για την πλήρη και έντεχνη αποπεράτωση του έργου και ως εκ τούτου απαραίτητη και για την αρτιότητα της αρχιτεκτονικής μελέτης», το δικάσαν Τμήμα, αφού

έκρινε ότι, λόγω της μη εκτέλεσης του οικείου όρου, μη νομίμως το Ταμείο παρέλαβε τη μελέτη και κατέβαλε τη συμφωνημένη αμοιβή και, συνεπώς, ορθώς επιβλήθηκε σε βάρος του δημοσιονομική διόρθωση, στη συνέχεια απέρριψε ως αβάσιμο τον λόγο έφεσης κατά τον οποίο από τις τεχνικές προδιαγραφές και τη συγγραφή υποχρεώσεων της σύμβασης ανάθεσης συνάγεται ότι στον ανάδοχο δεν ανατέθηκε η σύνταξη στατικής μελέτης, με την αιτιολογία ότι «στο κείμενο της σύμβασης, το οποίο σε κάθε περίπτωση υπερισχύει, ρητά αναφέρεται ότι τα παραδοτέα της πρέπει να συνοδεύονται από στατική μελέτη στην περίπτωση που προβλέπονται μεταλλικές κατασκευές». Η ως άνω κρίση του Τμήματος είναι, ενόψει του προεκτεθέντος περιεχομένου της επίμαχης σύμβασης, όπως παρατίθεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, νομίμως αιτιολογημένη και, κατά συνέπεια, δεν ήταν αναγκαία η εκτίμηση και άλλων στοιχείων για τη διαπίστωση της βούλησης των συμβληθέντων μερών, απορριπτομένου ως αβάσιμου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού του αναιρεσειόντος. Επομένως, δεν στοιχειοθετούνται οι σχετικές αιτιάσεις που προβάλλονται με τον ανωτέρω αναιρετικό λόγο, ενώ στο μέτρο που ο λόγος αυτός πλήττει την αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του Τμήματος ότι το ως άνω σαφές, μη χρήζον ερμηνείας, συμβατικό κείμενο υπερισχύει, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

26. Περαιτέρω, αφού έγιναν δεκτοί οι ως άνω λόγοι αναίρεσης, παρέλκει η εξέταση του προβαλλόμενου από το αρχικώς αναιρεσειόν λόγο ότι κατά παράβαση του νόμου η αναιρεσιβαλλόμενη δεν έκανε δεκτό τον προβαλλόμενο κατ' έφεση λόγο του, σύμφωνα με τον οποίο μη νόμιμα επεβλήθη σε βάρος του ο καταλογισμός για το σύνολο της καταβληθείσας αμοιβής καθόσον έπρεπε να αφαιρεθούν αφενός τα ποσά που αντιστοιχούν στην αμοιβή που edικαιούτο ο ανάδοχος με βάση τα παραδοτέα στοιχεία της μελέτης του, και αφ' ετέρου τα καταβλητέα ποσά των φόρων που επιβάρυναν την αμοιβή αυτού.

27. Κατόπιν αυτών, γενομένων δεκτών των ως άνω λόγων αναίρεσης, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση, να αναιρεθεί η 1185/2009 απόφαση του Ι Τμήματος του παρόντος Δικαστηρίου και δεδομένου ότι η υπόθεση χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος, να αναπεμφθεί αυτή στο Ι Τμήμα, προκειμένου αυτό να αποφανθεί υπό διαφορετική σύνθεση.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την υπό κρίση αναίρεση.

Αναιρεί την 1185/2009 απόφαση του Ι Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Και

Αναπέμπει την υπόθεση στο ίδιο Τμήμα για να κρίνει αυτήν υπό διαφορετική σύνθεση, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 18 Νοεμβρίου 2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στις 31 Οκτωβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ